

BAKIM

Toprağın havalandırılması ve yabancı otların temizlenmesi, bakım işlerini oluşturmaktadır. Bunun için ara sıra özellikle sulamadan sonra çapa işlemi yapılmalıdır. Ayrıca, bitkilerin hafif donlardan zarar görmemeleri için, üstlerinin bitki artıkları ile örtülmesi önerilmektedir.

Kireççe zengin toprak istemektedir. 2-3 yılda bir kompost ile gübrenmesi, olumlu etkide bulunmaktadır. Azotlu ve fosforlu gübrelere seven bir bitkidir. Ancak yapılacak gübreleme için toprak analizlerine göre uzman görüşü doğrultusunda yapılmalıdır.

HASAT

Yan dallardaki çiçek başlarında, orta saptaki başakların da çiçeklendiği dönemde, hepsi birlikte hasat edilir. Çiçekteki uçucu yağ oranı, tam çiçeklenme devresine kadar belirgin bir şekilde artmaktadır. Bu nedenle, iyi kalitede bir lavanta çiçeği drogu, bu devredeki hasatta elde edilir ancak,

ceplerindeki uçucu yağ miktarı, çiçeklenme sonuna kadar çoğalmaktadır.

KURUTMA VE MUHAFAZA

Lavanta çiçeğini, güneşte kurutmamak gerekir. Güneşte kurutmada, renk ve aroma zarar görür. Suni kurutmada ise çok dikkatli olmak gerekir. Sıcaklığın 30°C civarında olmasına özen gösterilmelidir. Saplarıyla hasat edilmiş lavanta çiçeğinde sapların ayıklanması, kurutmadan sonra yapılır. Eğer endüstriyel yağ alınması amaçlanmış ise sapların ayıklanması, kurutmadan sonra yapılır. Eğer endüstriyel yağ alınması amaçlanmış ise sapların ayıklanması mutlak gerekli değildir. Güneş ışınlarından korunmuş, rutubetsiz, havalanması iyi depolarda muhafaza edilmelidir. Küçük paketler veya poşetler halinde uygun şekilde ambalajlanarak pazarlanabilir.

ATATÜRK BAHÇE KÜLTÜRLERİ MERKEZ
ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
YALOVA

Tel: 0.226.814 25 20 **Faks:** 0.226.814 11 46
http://arastirma.tarimorman.gov.tr/yalovabahce
e-posta: yalova.arastirma@tarimorman.gov.tr

T.C.
TARIM VE ORMAN
BAKANLIĞI
Tarımsal Araştırmalar
ve Politikalar Genel

Müdürlüğü
ATATÜRK BAHÇE KÜLTÜRLERİ MERKEZ
ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
YALOVA

Çiftçi Broşürü

LAVANTA YETİŞTİRİCİLİĞİ

Ahmet Bircan TINMAZ
Oktay İNCE
Dr. Nihal Dilek SÜMER TÜRELİ

YALOVA

GİRİŞ

Lamiaceae familyasının bir cinsi olan lavantaların dünya üzerinde yaklaşık olarak 26 türü mevcuttur. Çok yıllık ve yaklaşık 1 m'ye kadar boylanabilen bir bitkidir. Fransa, İspanya ve İtalya'da uçucu yağ oranı yüksek olan bazı türler büyük oranda kültür bitkisi olarak yetiştirilmektedir. Dünyada ticari değeri yüksek olan 3 önemli lavanta türü vardır: Lavender (*Lavandula angustifolia*), Lavandin (*Lavandula × intermedia*) ve Başak lavanta (*Lavandula spica*). Dünyada Bulgaristan ve Fransa başta olmak üzere birçok ülkede kültürü yapılan lavantanın Türkiye'de ise geniş alanlarda sadece Isparta ili ve çevresinde tarımı yapılmaktadır.

İKLİM VE TOPRAK İSTEKLERİ

Lavanta toprak yönünden çok fazla seçici bir bitki değildir. Ancak; kuru, hafif kireççe zengin yerleri sever. Özellikle toprağın yeterli neme sahip olması gerekir.

Lavanta çiçekleri, soğuğa fazla dayanıklı değildir. Fakat orta Avrupa koşullarda kışı geçirecek kadar soğuğa dayanıklı bazı türleri mevcuttur. Deniz seviyesinden 1350 m yükseklikte yetişir. Açık, güneşli havalar ve taşlık, eğimli yerler yetişmesi için uygundur.

YETİŞTİRME TEKNİĞİ

Lavanta vejetatif ve generatif olarak üretilen bir bitkidir. Vejetatif olarak, bitkilerden elde edilen çelikler ve köklü sürgünler kullanılmaktadır. Köklenme ortamı olarak perlit, kum, torf, orman toprağı gibi ortamlar kullanılabilir. Çelikle üretimde köklendirici hormon kullanımı köklenme yüzdesini artırmaktadır. Çelikler bitkilerin kış dinlenmesi döneminde ve bitki uyanmadan önce alınmalı ve köklenme ortamına dikilmelidir. Generatif üretim ise tohumla yapılmaktadır. Ancak bazı lavanta türlerinin tohum vermemesi bu tür lavantaların vejetatif üretimini zorunlu kılmaktadır. Tohumla üretimde tohumların direk araziye ekilmesi mümkündür. Ancak

lavanta tohumlarının çok küçük olması ve arazi şartlarındaki ilk çıkışta yabancı ot kontrolünün zorluğu fideleme yöntemiyle üretimi avantajlı hale getirmektedir. Fideleme yönteminde tohumlar önce fide yastıklarına ekilir ve fideler elde edilir. Daha sonra elde edilen bu fideler tüplenir ve belirli bir süre sonra araziye aktarılır. Fide dikimi uygun toprak ve iklim koşulları oluştuktan sonra (bölgelere göre Mart başı–Mayıs sonu arası) yapılır. Fide dikiminden sonra mutlaka can suyu verilmelidir. Lavanta yetiştiriciliğinde *Lavandula angustifolia* dekara ortalama 2000 bitki ile 130×40 cm, *Lavandula intermedia* dekara ortalama 1250 bitki ile 150×50 cm sıra arası ve sıra üzeri mesafeler yetiştiricilik için uygundur. Isparta koşullarında dikim mesafesi olarak 3–4 m sıra arası, 2–3 m sıra üzeri mesafeler kullanılmaktadır. Sıra arası ve sıra üzeri mesafelerin bu kadar geniş tutulmasındaki amaç araziye traktörle işleyebilmektir. Bu durum dekara bitki sayısını düşüreceği için dekara çiçek veriminin de önemli ölçüde düşmesine sebep olmaktadır.